

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพแวดล้อมของสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปหลายด้าน ทั้งในด้านการนับถือศาสนา การปกครอง เศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นแรงผลักดันให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ในเรื่องของศีลธรรมจรรยา ค่านิยม หรือบรรทัดฐานของสังคมมากขึ้นทุกวัน ซึ่งสภาพของสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับความเจริญทางเทคโนโลยี รวมทั้งการรับเอาวัฒนธรรมของประเทศตะวันตกบางอย่างมาปฏิบัติในสังคมไทย ย่อมมีอิทธิพลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ โดยเฉพาะเรื่องการแสดงออกต่อเพศตรงข้ามของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมอย่างรวดเร็ว เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต มีความต้องการอิสรภาพ ความเสมอภาค ความสนุกสนาน การยกย่องชมเชย และการยอมรับทั้งจากเพื่อนและผู้ใหญ่ เป็นวัยที่ชอบทดลอง อยากรู้ อยากเห็น และต้องการความรัก ทั้งในฐานะผู้ให้และผู้รับ รู้จักรักเพื่อน รักเพศตรงข้าม หากขาดความรัก มักจะทำบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งอาจจะขัดกับบุคลิกภาพดั้งเดิมของตน เพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งความรักจากเพื่อนหรือเพศตรงข้าม อาจเป็นบ่อเกิดที่ทำให้ใจแตกในเรื่องเพศได้ (รัชนิกร เศรษฐโร และคณะ, 2519, หน้า 14) ในช่วงวัยนี้ วัยรุ่นมีความสนใจเกี่ยวกับตนเอง สนใจในบทบาททางสังคมของบุคคลหวังที่จะมีส่วนร่วมในสังคม สนใจอาชีพ ศาสนา สนใจในเรื่องเพศ โดยเฉพาะเพศตรงข้ามอย่างมาก (ปราณี รามสูต, 2528, หน้า 54-57)

ในเรื่องการปรับตัวทางสังคมของวัยรุ่นนั้น นิภา นิธยาน (2530, หน้า 14) และบุญสม มาร์ติน (2530, หน้า 139) ได้กล่าวถึงการปรับตัวของวัยรุ่นไว้สอดคล้องกันสรุปได้ดังนี้ วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา ที่มีความเครียดทางอารมณ์ ตัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง สาเหตุเพียงเล็กน้อยอาจกลายเป็นเรื่องใหญ่โตได้

ดังนั้น วัยรุ่นต้องพยายามปรับตัว แต่พฤติกรรมที่วัยรุ่นแสดงออกมานั้น บางครั้งก็ไม่เหมาะสม ทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกปั่นป่วนหรือขัดแย้งในใจได้

นอกจากนี้ ธนพร วัฒนะโรจน์ภิญโญ (2518, หน้า 86) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวในเรื่องการคบเพศตรงข้ามไว้ว่า วัยรุ่นต้องการคบเพศตรงข้าม เพราะอยากจะมีเพื่อนเพศตรงข้ามที่ถูกใจ ต้องการให้เพศตรงข้ามสนใจ โดยพยายามที่จะแสวงหาและแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้ได้รับผลดังที่ต้องการ สอดคล้องกับ เสนอ อินทรสุขศรี (2514, หน้า 36) ได้กล่าวว่า ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจของวัยรุ่น คือ ความรู้สึกสนใจต่อเพศตรงข้าม ทั้งสองฝ่ายต่างก็สนใจซึ่งกันและกัน แต่แต่ละฝ่ายต่างก็พยายามที่จะกระทำตน เพื่อให้เพศตรงข้ามเกิดความสนใจและเกิดความนิยมชมชอบพอใจตน จึงมีพฤติกรรมการแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น การรู้จักรักสวຍรักงาม รู้จักแต่งตัว การแสดงจริตกิริยา ท่าทางต่าง ๆ การพูดจา ซึ่งบางคนอาจมีการแสดงออกทั้งด้านดีและไม่ดี จนอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมได้ เช่นเดียวกับ วันเพ็ญ บุญประกอบ (2524, หน้า 66) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ปัญหาทางเพศของวัยรุ่นนั้น เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่แน่ใจต่อการคบหาเพศตรงข้าม ความกลัวพ่อแม่ คำสั่งสอน ข้อห้ามต่างๆ ความอาย หรือความรู้สึกที่ต่ำต้อยถ้าไม่มีเพศตรงข้ามสนใจ สิ่งเหล่านี้อาจทำให้วัยรุ่นประพฤติดิบโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ จวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม (2527, หน้า 39) กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นทุกคนปรารถนาอยากจะเป็นที่รักและได้รับความสนใจจากเพศตรงข้าม เมื่อเข้าสังคมกับเพศตรงข้าม บางคนอาจจะเกิดความว้าวุ่นใจ ประหม่า เจียบขริ้ม เก็บตัวครุ่นคิด เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้จะสะท้อนภาพได้เป็นอย่างดี ถึงการอบรมเลี้ยงดู ความผูกพันในครอบครัว และพฤติกรรมการแสดงออก สิ่งเหล่านี้มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของเด็กวัยรุ่น เพื่อให้อยู่ในกรอบระเบียบ วินัยที่เหมาะสมหรือนำไปสู่การทำผิดประเพณีได้ ดังที่ กรมวิชาการ (2528, หน้า 103) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับวัยรุ่นว่า การที่วัยรุ่นได้มีโอกาสรู้จักคุ้นเคยกับเพศตรงข้ามจะทำให้เรียนรู้ความแตกต่าง และความสัมพันธ์ระหว่างเพศตรงข้าม มารยาทการวางตัว รวมทั้งความประพฤติดของเพศตรงข้าม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ปรับตัวต่อเพศตรงข้ามได้ง่ายขึ้น แต่ต้องอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม รู้จักหักห้ามใจมิให้ประพฤติดิบทางเพศ ดังที่

สุชา จันทน์เอม (2528, หน้า 43) กล่าวว่า ความสนใจต่อเพศตรงข้ามของเด็กวัยรุ่น เป็นลักษณะเฉพาะของวัย มีการคบหากันเพื่อตอบสนองทางด้านจิตใจ วัยรุ่นบางคนขาดความมั่นใจในตนเองทำทางเขินอาย แต่งตัวไม่ถูกกาลเทศะ การมีโอกาสดูออกเที่ยวกับเพศตรงข้ามหรือเพศเดียวกันจะช่วยปรับบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้น

ในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นนั้น สุพัตรา สุภาพ (2534, หน้า 19) กล่าวถึงวัยรุ่นในปัจจุบันว่า ได้รับอิทธิพลต่างๆ มาจากวัฒนธรรมทางประเทศตะวันตก เช่น ค่านิยมในการเที่ยวเตร่ การมีนัด การคบเพศตรงข้าม เป็นต้น เมื่อสภาพสังคมรับเอาแบบแผนความประพฤติจากวัฒนธรรมตะวันตก โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการคบเพศตรงข้าม วัยรุ่นส่วนใหญ่จึงขาดหลัก และขอบเขตในการประพฤติตนต่อเพศตรงข้ามอย่างถูกต้องและเหมาะสม ไม่รู้จักการป้องกันตนเองจากปัญหาอันอาจเกิดจากพฤติกรรมทางเพศ สิ่งเหล่านี้จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาตามมาทั้งตัวเด็กเองและปัญหาต่อสังคม ปัญหาที่พบมากโดยเฉพาะในชุมชนใหญ่ ได้แก่ การประพฤตินอกสมรส การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ตามสถานเริงรมย์ การนัดเที่ยวกันตามลำพัง ตลอดจนการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์นอกสมรส การทำแท้ง กามโรค และโรคเอดส์ เป็นต้น วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทางเพศมาก คือ กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ อ้างใน ศรีเกษ ัญญาวินิชกุล, 2536, หน้า 2)

นอกจากนี้ วีรสิทธิ์ ลิทธิไธรย์ (2534, หน้า 17) กล่าวถึงพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นในปัจจุบันว่า ร้อยละ 57 ของวัยรุ่นชาย เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้วกับเพื่อนนักเรียนหญิงและคู่รัก ร้อยละ 30 ของนักเรียนวัยรุ่นหญิงบางจังหวัด เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้วกับเพื่อนนักเรียนชาย คู่รัก และชายแปลกหน้า ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความสำคัญเรื่องการรักษาวลสงวนตัวมีน้อยลง ชายไทยก็ให้ความสำคัญกับความบริสุทธิ์ของผู้หญิงลดลง ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรเท่าที่ควร ทำให้วัยรุ่นบางกลุ่มรู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม เช่น การเดินจับมือถือแขนกัน การแตะเนื้อต้องตัว การเล้าโลม การกอดจูบในสวนสาธารณะ ตลอดจนการมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้มีแนวโน้ม

ของการปฏิบัติตนที่จะสูงขึ้นในอนาคต ซึ่งมีผลจากการแสดงออกต่อเพศตรงข้ามเป็นพฤติกรรมพื้นฐาน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มีความสนใจเกี่ยวกับตนเอง บทบาทการเข้าสังคม เรื่องเพศและการคบเพศตรงข้ามอย่างมาก การที่เด็กได้เห็นตัวอย่างของความประพฤติที่ไม่ดี การที่บิดามารดาละเลยหน้าที่อันพึงกระทำต่อบุตร ครูไม่เอาใจใส่ต่อพฤติกรรม การแสดงออกที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้องของนักเรียน เพราะทำหน้าที่แต่เพียงสอนหนังสือ แต่มิได้สอนคน จึงทำให้วัยรุ่นแสดงพฤติกรรมออกนอกกลุ่มนอกทางจากศีลธรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม วัยรุ่นเมื่อถูกกดดัน ถูกขัดขวาง อาจทำให้เกิดพฤติกรรมต่อต้าน ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งสอน ดังนั้น พฤติกรรมการแสดงออกต่อเพศตรงข้าม ถ้าขาดการควบคุมให้รู้จักขอบเขตในการปฏิบัติตนที่ดี และขาดการแนะนำที่ถูกต้อง อาจนำไปสู่การกระทำที่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นตามมา

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในปัจจุบัน เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีพฤติกรรมการแสดงออกต่อเพศตรงข้ามอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการแสดงออกต่อเพศตรงข้ามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกต่อเพศตรงข้ามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศ ประเภทของโรงเรียน สถานศึกษา ระดับชั้น ลำดับการเกิด ความสัมพันธ์ของบิดามารดา และลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมการแสดงออกต่อเพศตรงข้ามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
2. ขอบเขตด้านประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล สตรีราชินูทิศ อุดรพิชัยรักษ์พิทยา และโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสิ้น 5,290 คน จำนวนทั้งสิ้น 133 ห้องเรียน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยเลือกห้องเรียนตามระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ชั้นละ 1 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 12 ห้องเรียน
3. ตัวแปรที่ทำการศึกษามีดังนี้
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ประเภทโรงเรียน สถานศึกษา ระดับชั้น ลำดับการเกิด ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมแสดงออกต่อเพศตรงข้ามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมแสดงออกต่อเพศตรงข้าม หมายถึงการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในการคบเพศตรงข้าม
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนทั้งชายและหญิงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตเทศบาลเมือง จังหวัดอุดรธานี เฉพาะ 4 แห่งเท่านั้น ได้แก่ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล สตรีราชินูทิศ อุดรพิชัยรักษ์พิทยา และโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร

3. ประเภทโรงเรียน หมายถึงการจำแนกชนิดโรงเรียนมัธยมศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 โรงเรียนสตรี คือ โรงเรียนสตรีราชินูทิศ

3.2 โรงเรียนสหศึกษา ได้แก่ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล อุดรพิชัยรักษ์พิทยา และโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร

4. ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู หมายถึงความรู้สึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการปฏิบัติตนของบิดามารดาที่มีต่อบุตร แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การปฏิบัติตนของบิดามารดา ที่บุตรรู้สึกว่าคุณบังคับอย่างเคร่งครัด ต้องอยู่ในระเบียบวินัยเสมอ ไม่ให้กระทำสิ่งใดตามที่ต้องการ ถูกลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อทำผิด

4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล หมายถึงการปฏิบัติตนของบิดามารดา ที่บุตรรู้สึกว่าคุณได้รับความรัก ความอบอุ่น มีเหตุผล มีอิสรภาพทางด้านความคิด มีความเป็นตัวของตัวเอง บิดามารดายอมรับความสามารถและความคิดเห็นของบุตร

4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การปฏิบัติตนของบิดามารดา ที่บุตรรู้สึกว่าคุณไม่ได้รับความเอาใจใส่ดูแล ถูกทอดทิ้ง ไม่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือใด ๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบพฤติกรรมการแสดงออกต่อเพศตรงข้าม ซึ่งจะเป็นแนวทางแก่ครู อาจารย์ ครูแนะแนว ผู้ปกครอง ในการแนะแนวและให้คำปรึกษาในด้านการปรับตัวต่อเพศตรงข้าม ตลอดจนส่งเสริมการปฏิบัติตนที่ถูกต้องและเหมาะสมของนักเรียน

2. ได้ทราบความแตกต่างของพฤติกรรมแสดงออกต่อเพศตรงข้ามของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากพฤติกรรมทางเพศ และพฤติกรรมแสดงออกต่อเพศตรงข้ามของนักเรียน

3. นำไปเป็นแนวทางในการจัดโครงการ และวางแผนงานบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป